

**ZARZĄDZENIE NR 406/2019
PREZYDENTA MIASTA KIELCE**

z dnia 12 września 2019 r.

w sprawie wprowadzenia metody zarządzania ryzykiem wystąpienia zdarzeń korupcyjnych i/lub nadużyć finansowych Instytucji Pośredniczącej w ramach Instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 33 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz § 7 ust. 5 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Kielce stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 148/2019 Prezydenta Miasta Kielce z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie nadania Urzędowi Miasta Kielce Regulaminu Organizacyjnego zmienionego Zarządzeniami Prezydenta Miasta Kielce Nr 282/2019 z dnia 17 czerwca 2019 r. i Nr 329/2019 z dnia 22 lipca 2019 r. zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się metodę zarządzania ryzykiem wystąpienia zdarzeń korupcyjnych i/lub nadużyć finansowych Instytucji Pośredniczącej w ramach Instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Kancelarii Prezydenta i Kierownikowi Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi.

§ 3.

Nadzór nad realizacją zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Kielce

Bogdan Went

Metoda zarządzania ryzykiem wystąpienia zdarzeń korupcyjnych i/lub nadużyć finansowych Instytucji Pośredniczącej w ramach Instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020

I. Wprowadzenie

1 Skuteczne zarządzanie ryzykiem wymaga od przyjętej metody liczenia ryzyka spełnienia następujących warunków:

- 1) zapewnienia obiektywności, powtarzalności i porównywalności wyników,
- 2) uwzględnienia istotności/znaczenia działania,
- 3) uwzględnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia (zagrożenia) i następstw jego realizacji (skutków),
- 4) uwzględnienia efektywności funkcjonujących zabezpieczeń/ środków kontroli, wpływających na prawdopodobieństwo zajścia zdarzeń, jak i na późniejsze ewentualne konsekwencje ich realizacji.

2. Niniejsza metoda zawiera określenia kryteriów oceny ryzyka i jego akceptacji.

3. Osoby przeprowadzające ocenę ryzyka powinny posiadać następujące kompetencje:

- 1) znajomość przebiegu działania w stosunku, do którego przeprowadzana jest ocena ryzyka,
- 2) znajomość przepisów prawa istotnych dla danego działania, które ze względu na swój charakter mogą stanowić czynnik zagrożenia korupcyjnego,
- 3) wiedzę z zakresu przeciwdziałania korupcji i/lub nadużyciom finansowym,
- 4) znajomość podstawowych metod i technik zarządzania ryzykiem.

4. W odniesieniu do systemu przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym i/lub nadużyciom finansowym zarządzanie ryzykiem polega na identyfikowaniu i analizie zagrożeń korupcyjnych w poszczególnych działaniach, oszacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia i skutków, jakie mogą być efektem wystąpienia zdarzenia korupcyjnego i/lub nadużycia finansowego oraz określeniu środków, jakie należy podjąć, aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia korupcyjnego i/lub nadużycia finansowego.

5. Ryzyko wystąpienia zjawisk korupcyjnych i/lub nadużyć finansowych szacowane jest dla wszystkich elementów wrażliwych występujących w danym działaniu. W celu identyfikacji tych elementów należy dokonać przeglądu każdego działania uwzględniając wszystkie jego etapy.

II. Założenia do metody zarządzania ryzykiem

1. Uczestnikami analizy ryzyka są:

1) Prezydent Miasta Kielce – pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej w ramach Instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020,

2) Kancelaria Prezydenta,

3) Dyrektor/Kierownik komórki ds. zarządzania funduszami europejskimi,

4) Pracownicy Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

2. Kancelaria Prezydenta zarządza ryzykiem wystąpienia zdarzenia korupcyjnego i/lub nadużycia finansowego.

3. Na zarządzanie ryzykiem składa się:

1) ocena ryzyka: identyfikacja ryzyk, analiza ryzyk,

2) postępowanie z ryzykiem, w tym modyfikacja ryzyka,

3) monitorowanie ryzyka i podejmowanie działań na podstawie wniosków z monitorowania,

4) komunikacja i współpraca w zakresie zarządzania ryzykiem.

4. Przez identyfikację ryzyka rozumie się wyspecyfikowanie zdarzeń/zagrożeń oraz ich przyczyn i potencjalnych następstw. Kluczowe dla tego etapu jest rozpoznanie źródeł ryzyka i obszarów oddziaływania oraz zgromadzenie możliwie jak najszerszej informacji o zdarzeniach, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie celów.

5. Przez analizę ryzyka rozumie się ocenę skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń/zagrożeń uwzględniających ocenę skuteczności zabezpieczeń/ środków kontroli/nadzoru i wyznaczenie poziomu ryzyka.

6. Ocena ryzyka przeprowadzana jest, co najmniej raz w roku oraz w przypadkach, o których mowa w punktach 7 i 8.

7. W wyniku ciągłego obserwowania (monitorowania) działalności (m.in. realizacji celów, zadań, działania, niezgodności), jak również otoczenia (m.in. zmiana uwarunkowań prawnych, ekonomicznych) możliwe jest stwierdzenie potrzeby zastosowania oceny ryzyka i dalszych działań w całości albo w części (np. zmiana oceny ryzyka związanego z jednym ze zdarzeń). Konieczność albo potrzeba takich działań może wynikać w szczególności z:

1) zidentyfikowania nowego istotnego zdarzenia/zagrożenia i związanego z nim ryzyka,

- 2) zmaterializowania się ryzyka, w tym wystąpienia niezgodności,
 - 3) stwierdzenia niezgodnej ze stanem faktycznym oceny prawdopodobieństwa (np. przewidywany poziom zmaterializowania się (wystąpienia) ryzyka jest wyższy od zakładanego),
 - 4) stwierdzenia niezgodnej ze stanem faktycznym oceny następstw/skutków (np. w wyniku zmaterializowania się (wystąpienia) ryzyka stwierdzono, że jego następstwa są wyższe od zakładanych),
 - 5) istotnych zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych oraz stron zainteresowanych i ich wymagań,
 - 6) istotnych zmian w przepisach prawa.
8. Analiza ryzyka jest ponadto przeprowadzana każdorazowo w przypadkach:
- 1) wprowadzania do działań istotnych zmian (analiza obejmująca zmodyfikowany obszar),
 - 2) materializacji zdarzenia korupcyjnego i/lub nadużycia finansowego,
 - 3) zaistnienia istotnych zmian w środowisku wewnętrznym lub zewnętrznym organizacji pozostających w związku ze zidentyfikowanymi ryzykami,
 - 4) wystąpienia zjawiska korupcji i/lub nadużycia finansowego w innych organizacjach w kraju realizujących podobne do naszej organizacji działania,
9. Pełna lub wycinkowa analiza ryzyka może być również przeprowadzona na polecenie Prezydenta lub Dyrektora Kancelarii Prezydenta.

III. Opis postępowania

1. Za dokonanie pełnej oceny ryzyka zgodnie z Zarządzeniem odpowiada Dyrektor/Kierownik komórki ds. zarządzania funduszami europejskimi.
2. Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi powołuje zespół składający się z min. 3 osób, w skład którego wchodzi pracownicy Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
3. Zespołem kieruje Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi.
4. Ocena ryzyka jest dokumentowana z zastosowaniem arkusza oceny ryzyka, którego wzór został przedstawiony w załączniku nr 1 do niniejszej metody.
5. Po dokonaniu analizy ryzyka arkusz Oceny ryzyka podpisują uczestnicy analizy ryzyka, a ryzyka zatwierdza Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi.

6. Ocena ryzyka przekazywana jest do Dyrektora Kancelarii Prezydenta celem zapoznania z ryzykami, a następnie do Prezydenta który zatwierdza przedłożoną analizę ryzyka.

7. Prezydent oraz Dyrektor Kancelarii Prezydenta mogą wskazać potrzebę poprawy oceny ryzyka informując jednocześnie Dyrektora/Kierownika komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskim, z jakiego powodu niezbędna jest taka poprawa.

8. Ocena ryzyka dokonywana jest z zastosowaniem skali 1-4 a poziom ryzyka jest obliczany jako iloczyn prawdopodobieństwa i skutków z uwzględnieniem skuteczności zabezpieczeń/środków kontroli odnoszących się zarówno do następstw, jak i prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń/zagrożeń, wg. poniższego wzoru

$$R = P \times S$$

gdzie: R – wartość/poziom ryzyka,

P – wartość/poziom prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka,

S – wartość/poziom skutków wystąpienia ryzyka.

9. Poziom akceptowalnego ryzyka wynosi 8 pkt.

10. Postępowanie z ryzykiem może obejmować:

1) podejmowanie czynności mających na celu zmniejszenie poziom ryzyka (zmniejszenie prawdopodobieństwa np. eliminacja podatności lub skutków),

2) unikanie, czyli zaprzestanie działań wywołujących ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka,

3) tolerowanie (akceptowanie) ryzyka w przypadku, gdy: ryzyko jest na poziomie akceptowalnym; istnieją określone trudności w przeciwdziałaniu ryzyku lub gdy koszty planowanych działań modyfikujących ryzyko mogą przekroczyć przewidywane korzyści lub w celu wykorzystania szansy/możliwości wynikającej z ryzyka.

11. W przypadku podjęcia decyzji innej niż tolerowanie ryzyka działania są planowane z zastosowaniem arkusza oceny ryzyka – Plan minimalizacji ryzyka.

12. W tabeli poniżej określone zostały opisy atrybutów oraz warunki zaklasyfikowania ich do wartości od 1 do 4.

Wartość oceny atrybutów	Opis atrybutów	
	Poziom prawdopodobieństwa z uwzględnieniem istniejących zabezpieczeń/ środków kontroli	Charakterystyka skutków z uwzględnieniem poziomu skuteczności zabezpieczeń/ środków kontroli
	P	S
	<ul style="list-style-type: none"> • Czy są w działaniu uczestnicy zainteresowani uzyskaniem korzyści? • Jakie są kryteria podejmowania decyzji? • Czy odnotowano zjawisko tego typu w skali Urzędu, gminie lub w skali kraju? • Czy są ustalone zasady monitorowania działania i nadzór w działaniu? • Jaki jest udział osób decyzyjnych? • Czy istnieją i jak funkcjonują mechanizmy i narzędzia kontroli i nadzoru? 	<p>Jakie są skutki dla Urzędu i stron zainteresowanych (m.in. finansowe, umożliwienie posługiwania się dokumentami poświadczającymi nieprawdę, wpływ na zadowolenie klienta i wizerunek Urzędu)?</p>
1	<p>Mało prawdopodobne</p> <ul style="list-style-type: none"> • W działaniu mogą wystąpić uczestnicy zainteresowani uzyskaniem korzystnej decyzji. • Przyjęte w tym obszarze zasady podejmowania decyzji całkowicie eliminują dowolność rozstrzygnięć. • działanie jest sformalizowane przez przepisy prawa i przez wewnętrzne procedury, • Zdarzenie jest mało realne, aby mogło wystąpić. • Nie odnotowano zjawiska tego typu w skali Urzędu oraz w skali kraju. • Stosowane środki kontroli są sformalizowane i bardzo skuteczne (mają bardzo istotny wpływ na prawdopodobieństwo) 	<p>Mały wpływ na cele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mały wpływ na jakość produktów/usług lub satysfakcję klienta • Brak wpływu na zgodność z prawem • Małe pogorszenie reputacji/zaufania • Mała strata finansowa • Stosowane środki kontroli są bardzo skuteczne (mają bardzo istotny wpływ na skutki)
2	<p>Prawdopodobne</p> <ul style="list-style-type: none"> • W działaniu mogą wystąpić uczestnicy zainteresowani uzyskaniem korzystnej decyzji. • Przyjęte zasady nie eliminują całkowicie dowolności rozstrzygnięć. • Zdarzenie wystąpiło incydentalnie. • Stosowane środki kontroli są skuteczne (mają istotny wpływ na prawdopodobieństwo) 	<p>Średni wpływ na cele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkty/usługi nie spełnią części wymagań lub klienci mogą być niezadowoleni • Naruszenie przepisów prawa powodujące niewielkie konsekwencje prawne (administracyjne) • Średnie pogorszenie reputacji/zaufania • Średnia strata finansowa • Stosowane środki kontroli są skuteczne (mają istotny wpływ na skutki)

3	<p>Bardzo prawdopodobne</p> <ul style="list-style-type: none"> • W działaniu mogą wystąpić uczestnicy zainteresowani uzyskaniem korzystnej decyzji. • Przyjęte zasady umiarkowanie eliminują dowolność rozstrzygnięć. • Odnotowano zdarzenia o takim samym lub podobnym charakterze w skali kraju. • Stosowane środki kontroli są mało skuteczne (mały wpływ na prawdopodobieństwo) 	<p>Brak realizacji celu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkty/usługi nie spełnią części wymagań lub klienci będą niezadowoleni • Produkt/usługa niezgodny z prawem (uchybień formalne) • Naruszenie przepisów prawa w tym naruszenie dyscypliny finansów publicznych, powodujące konsekwencje prawne (dyscyplinarne – bez konsekwencji finansowych, cywilne i administracyjne) • Poważne pogorszenie reputacji/zaufania • Poważna strata finansowa • Stosowane środki kontroli są mało skuteczne (mały wpływ na skutki)
4	<p>Prawie pewne</p> <ul style="list-style-type: none"> • W działaniu występują uczestnicy zainteresowani uzyskaniem korzystnej decyzji, • Przyjęte zasady nie eliminują dowolności rozstrzygnięć. • Działanie nie jest sformalizowany. • Zdarzenie jest bardzo realne i może wystąpić w każdej chwili lub zdarzenie miało miejsce w Urzędzie w przeszłości. • Nie stosuje się środków kontroli lub są one bardzo mało skuteczne (brak wpływu lub bardzo mały wpływ na prawdopodobieństwo) 	<p>Brak realizacji celów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkty/usługi nie spełnią wymagań lub klienci będą bardzo niezadowoleni • Istotne naruszenie przepisów prawa, w tym naruszenie dyscypliny finansów publicznych powodujące poważne konsekwencje prawne (karno-skarbowe, odpowiedzialność na podstawie prawa pracy, dyscyplinarne – wraz z konsekwencjami finansowymi, cywilne i administracyjne) • Poważne i długotrwałe pogorszenie reputacji/zaufania • Bardzo poważna strata finansowa • Nie stosuje się środków kontroli lub są one bardzo mało skuteczne (brak wpływu lub bardzo mały wpływ na skutki)

IV. Plan minimalizacji ryzyka

1. W przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia zdarzeń korupcyjnych i/lub nadużyć finansowych, każdorazowo dokonuje się oceny potrzeby i możliwości wprowadzenia zmian w działaniu. Dla ryzyk nieakceptowanych należy opracować działania zapobiegawcze w celu zmniejszenia poziomu ryzyka.
2. Wzór formularza Planu minimalizacji ryzyka stanowi załącznik nr 2 do niniejszej metody.
3. Działania minimalizujące ryzyko przygotowuje Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi.
4. Plan minimalizacji ryzyka z zaproponowanymi działaniami podpisuje Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi.
5. Ostateczną wersję Planu minimalizacji ryzyka Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi przekazuje Dyrektorowi Kancelarii Prezydenta

celem zapoznania się z zaproponowanymi działaniami, a następnie Prezydentowi Miasta, który zatwierdza przedłożony Plan.

6. Prezydent oraz Dyrektor Kancelarii Prezydenta mogą wskazać potrzebę zmiany zastosowanych działań minimalizujących ryzyko informując jednocześnie Dyrektora/Kierownika komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi, z jakiego powodu niezbędna jest taka poprawa.

V. Monitorowanie ryzyka

1. Monitorowanie ryzyka jest działaniem realizowanym w celu ustalenia czy:

- 1) zrealizowano zadania wynikające z planu minimalizacji ryzyka,
- 2) działanie realizowane w ramach planu postępowania z ryzykiem są skuteczne w odniesieniu do danego ryzyka,
- 3) nie doszło do zmian w poziomie poszczególnych ryzyk (zmiana prawdopodobieństwa, skutku wystąpienia ryzyka czy efektywności zabezpieczeń),
- 4) wystąpiły nowe nierozpoznane uprzednio ryzyka.

2. Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi zobowiązany jest do ciągłego monitorowania ryzyk. W przypadku nagłych zmian wpływających na poziom ryzyk Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi podejmuje działania minimalizujące działania niepożądane.

3. Jeżeli w wyniku ponownej oceny, ryzyko osiągnie poziom nieakceptowalny, Dyrektor/Kierownik komórki właściwej ds. zarządzania funduszami europejskimi zobowiązany jest określić sposób postępowania z ryzykiem i przygotować do akceptacji Plan minimalizacji ryzyka.

ARKUSZ OCENY RYZYKA

L p.	Działanie główne	Działania wspomagające	Ryzyko	Opis ryzyka	Prawdopodobieństwo (P)	Skutek (S)	Poziom ryzyka (P) x (S)	Właściciel ryzyka

PLAN MINIMALIZACJI RYZYKA

Lp .	Działanie główne	Działanie wspomagające	Ryzyko	Opis ryzyka	Poziom m ryzyka (P) x (S)	Postępowanie z ryzykiem (plan minimalizacji ryzyka)	Właściciel ryzyka